DOI 10.31909/26168812.2019-(45)-18
УДК 378.016:81’243]-057.87

Ірина РОЖЕЛЮК[*]

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДО МОНІТОРИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена висвітленню сутності та результатів педагогічного експерименту, спрямованого на формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти. Виявлено педагогічні умови, які зумовлюють ефективність означеного процесу впродовж професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов. Серед них провідними виявилися такі: впровадження теорії педагогічного моніторингу й організації моніторингових досліджень; спрямування завдань самостійно-дослідницької діяльності студентів на застосування сучасних засобів освітніх вимірювань; організаційно-методичний супровід траєкторії їхнього професійного розвитку як організаторів, експертів та диспетчерів якості іншомовної освіти й полікультурного виховання молоді. На підставі означених педагогічних умов розроблено й апробовано технологію формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти.

Ключові слова: *професійна підготовка майбутніх учителів іноземної мови, моніторинг у навчанні іноземної мови, моніторингова діяльність вчителя іноземної мови, обізнаність щодо моніторингової діяльності, формування обізнаності щодо моніторингової діяльності, педагогічні умови.*

Постановка проблеми. Необхідність підготовки сучасного покоління викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності в сфері середньої і вищої освіти[1], зумовлена інтенсивним впровадженням міжнародних моніторингових програм (LEZ, PIRLS, PISA, TIMSS), а також потребами побудови державної системи моніторингу якості іншомовної освіти[2], яка має ґрунтуватися на поєднанні національних моніторингових обстежень (зовнішнє незалежне оцінювання, регіональний освітній моніторинг, моніторинг професійної придатності викладачів як фахівців сучасної сфери освітніх послуг) з загальноєвропейськими[3][4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз теорії та практики використання моніторингу на різних рівнях управління вітчизняною системою іншомовної освіти свідчить про наявність певних утруднень. Це пояснюється не тільки недостатнім рівнем теоретичної розробленості аспектів, що стосуються сутності педагогічного моніторингу (О. Локшина, Т. Лукіна, Р. Ляшенко, О. Майоров) й способів його здійснення (І. Бабин, Л. Гриневич, В. Кушнір, І. Лікарчук), але й відсутності в системі філологічної та педагогічної освіти майбутніх викладачів іноземних мов спеціально організованого процесу їхньої підготовки до моніторингової діяльності (Я. Кічук, О. Цокур).

[*] *Рожелюк І. – кандидат педагогічних наук, старший викладач Комунального закладу «Одеське обласне базове медичне училище», e-mail: irina.rogeluk2504@ukr.net*

[1] Tudor, J. (2005) *The Challenge of the Bologna Process for Higher Education Language Teaching in Europe.* Brussels: Universite Libre de Bruxelles.

[2] Ніколаєва С.Ю. (2003) *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.* К.: Ленвіт,. 67 с.

[3] Breidbach, S. (2013) *European Communicative Integration*: The Function of Foreign Language Teaching for the Development of a European Public Sphere [Language, Culture and Curriculum]. Vol. 15, N 3, pp. 275-279.

[4] *Tuning Educational Structures in* Europe (2006) EC : Educational and Culture. Socrates-Tempus. Retrieved from: http://www.eua.be/eua/en/projects_ects.jspx.

Крім того, традиційна система професійно-педагогічної та лінгводидактичної підготовки викладачів іноземних мов, а також система організації їхньої самостійно-дослідницької роботи у різних закладах вищої освіти, не досить оперативно та гнучко реагує на появу нових[5] та більш ефективних механізмів управління якістю іншомовної освіти[6] [2, с. 68]. Зокрема, й досі залишається недостатньо дослідженим й розробленим аспект лінгвопедагогічної проблеми, що стосується концептуальних засад та способів формування професійної готовності викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності упродовж навчання у закладах вищої освіти. Через це, у процесі професійної підготовки й підвищення кваліфікації викладачів іноземних мов мають місце *суперечності*:

– між об'єктивною необхідністю здійснення моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти та відсутністю належного обгрунтування її сутності, специфіки та компонентно-функціональної структури;

– між бажанням викладачів іноземних мов розвиватися в статусі ефективно діючих організаторів, експертів й диспетчерів якості іншомовної освіти та відсутністю у змісті їхньої професійної підготовки й підвищення кваліфікації блоку теоретичних знань з педагогічного моніторингу та освітніх вимірювань;

– між особистими потребами викладачів іноземних мов у набутті професійної готовності до моніторингової діяльності в сфері організації іншомовної освіти та недостатньою розробленістю теоретико-концептуальних, організаційно-педагогічних і науково-методичних засад її формування впродовж кар'єрного зростання[7].

Актуальність і соціально-педагогічна значущість означеної проблеми, а також необхідність пошуку оптимальних шляхів розв'язання зазначених суперечностей, зумовили вибір теми статті, **мета** якої полягає у проектуванні технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти впродовж професійної підготовки у закладах вищої освіти. Відповідно до мети визначено такі завдання: виявити педагогічні умови, на їх підставі спроектувати технологію формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності, експериментально перевірити її ефективність.

Для розв'язання поставлених завдань і досягнення мети використано комплекс методів дослідження, серед яких: *теоретичні:* аналіз, порівняння і узагальнення наукової, довідкової та навчально-методичної літератури з проблеми осучаснення професійної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов в контексті євроінтеграції; конкретизація сутності, схематизація структури моніторингової діяльності; проектування технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності у сфері іншомовної освіти; прогнозування міри її ефективності; *емпіричні:* цілеспрямоване спостереження, аналіз процесу і результатів навчально-пізнавальної, самостійно-дослідницької, професійно-педагогічної діяльності майбутніх викладачів іноземних мов з метою вияву педагогічних умов формування в них готовності до моніторингової діяльності; анкетування й інтерв'ювання студентів та провідних фахівців з іноземних мов щодо поінформованості й володіння ними функціями моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти; діагностична бесіда, опитування та тестування майбутніх викладачів іноземних мов для уточнення критеріїв та показників їхньої готовності до моніторингової діяльності; педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний) з метою з'ясування дієвості визначених педагогічних умов та міри ефективності спроектованої технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності.

---

[5] Tudor, J. (2005) *The Challenge of the Bologna Process for Higher Education Language* Teaching in Europe. Brussels: Universite Libre de Bruxelles.

[6] Колесниченко Н.Ю. (2014) *Професійна підготовка бакалаврів романо-германської філології в системі університетської освіти*: теоретичні і методичні засади: монографія. Одеса: ВМВ, 278 с.

[7] Rozhelyuk I. Y. (2017) *Legislative and Regulatory Quality Management Principles of Education as a Factor of Formation of Future Language* Teacher to the Monitoring Activity in Higher Educational Institution, Orientacje I przedsięwzięcia w edukacji przedszkolnej I szkolnej: monografia wieloautorska., Siedlce: AKKA, P. 217–229.

Виклад основного матеріалу. Наші спостереження й дослідницькі розвідки, здійснені упродовж педагогічного експерименту, доводять, що процес формування професійної готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності упродовж їхньої підготовки у закладі вищої освіти передбачає внесення суттєвих змін в кожну з її структурних складових. Зокрема, мотиваційно-цільова складова фахової та лінгводидактичної підготовки повинна мати за мету формування професійної готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності шляхом їх грунтовного інформування з проблем педагогічного моніторингу та залучення до проведення власних моніторингових досліджень. Практична реалізація означеної мети має бути спрямована на вирішення наступних завдань: пробудження інтересу майбутніх викладачів іноземних мов до міжнародних моніторингових досліджень; виховання їх ціннісного ставлення до себе як суб'єктів моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти й полікультурного виховання студентів; розширення знань з методології та організації моніторингових досліджень в системі освіти; розвиток вмінь з проведення освітніх вимірювань.

Дидактико-стратегічна складова фахової та лінгводидактичної підготовки повинна спрямовувати професійне зростання майбутніх викладачів іноземних мов на основі впровадження сучасних дидактичних підходів у процес її організації в закладі вищої освіти:

– контекстно-компетентністного підходу, грунтованого на принципах професійної спрямованості; відповідності змісту й технологій підвищення кваліфікації викладачів характеру їх професійних завдань і виробничих функцій як організаторів, експертів та диспетчерів якості іншомовної освіти;

– проблемного підходу, який передбачає вдосконалення професійної компетентності і педагогічної майстерності майбутніх викладачів іноземних мов згідно принципів науковості, активності, свідомості, самостійності й розвитку ініціативи; продуктивності самонавчання; навчання у процесі проведення моніторингових досліджень;

– моніторингового підходу, заснованого на принципах узгодженості науково-методичного, нормативно-правового й організаційного забезпечення освітнього процесу; об'єктивності отримання й обробки інформації, максимального уникнення суб'єктивного оцінювання; врахування всіх результатів підвищення кваліфікації (позитивних і негативних); забезпечення однакових умов у процесі перевірки якості підготовки майбутніх викладачів іноземних мов; безперервності, тривалості й комплексності дослідження різноманітних аспектів навчально-методичної роботи у закладі вищої освіти; рефлексивності у відображенні якості здобутих результатів упродовж здійснення самооцінки та самоконтролю. Моніторинговий підхід також потребує гуманістичного спрямування всіх засобів педагогічного моніторингу – створення оточення доброзичливості, довіри, поваги до особистості, максимально сприятливих умов, позитивного емоційного мікроклімату (неможливість використання результатів психолого-педагогічної діагностики з метою будь-яких репресивних дій); відкритості і оперативності доведення результатів педагогічного моніторингу до відповідних органів управління, громадськості);

– особистісно зорієнтованого підходу, заснованого на принципах власного цілепокладання у процесі участі викладачів в науково-методичній роботі медичного закладу вищої освіти; її подальшої гуманізації, діалогізації та персоналізації; провідної ролі спільної діяльності, міжособистісної взаємодії; вибору майбутніми викладачами іноземних мов індивідуальної освітньо-розвивальної траєкторії підвищення кваліфікації; ситуаційності професійного навчання; професійної мобільності, свободи й доброчесчності.

Організаційно-діяльнісна складова фахової та лінгводидактичної підготовки повинна передбачати реалізацію сукупності педагогічних умов, необхідних для

формування професійної готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності. Серед них такі:

– насичення теоретичного навчання актуальними питаннями теорії педагогічного моніторингу й організації моніторингових досліджень у сфері іншомовної освіти;

– спрямування завдань професійно-педагогічної діяльності майбутніх викладачів іноземних мов на більш широке застосування сучасних засобів освітніх вимірювань;

– організаційно-методичний супровід траєкторії професійного розвитку майбутніх викладачів іноземних мов як менеджерів іншомовної освіти – організаторів, експертів та диспетчерів якості освітніх послуг.

Змістовно-технологічна складова фахової та лінгводидактичної підготовки повинна містити нові змістові модулі, побудовані на інтеграції сучасних здобутків соціально-гуманітарних і психолого-педагогічних наук, а також передбачати проведення нестандартних форм професійної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов (лекцій проблемного типу, лекцій-візуалізацій, лекцій-удвох; семінарів-дискусій, семінарів-досліджень, семінарів-проектів, семінарів-дебатів). Крім того, змістовно-технологічна складова має передбачати застосування активних й інтерактивних методів і форм, занурення майбутніх викладачів іноземних мов у процес власного моніторингового дослідження з метою підвищення професійної самоефективності як експертів та диспетчерів якості іншомовної освіти.

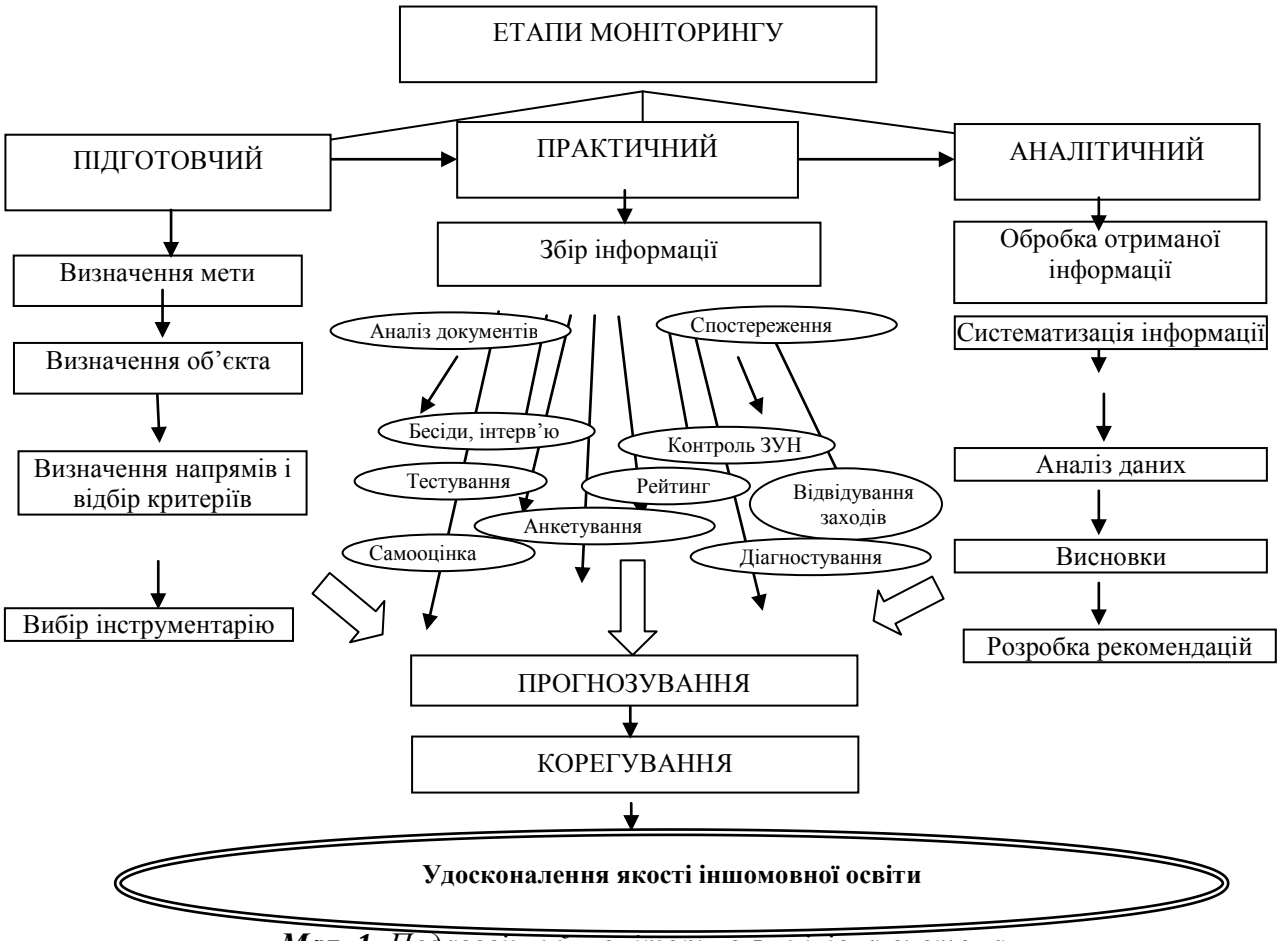
Оцінно-результативна складова фахової та лінгводидактичної підготовки повинна передбачати впровадження процедур щодо вияву рівнів сформованості готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності. Для цього доцільне проведення трьох діагностичних зрізів (початкового, проміжного й прикінцевого). Це сприятиме корекції і контролю динаміки їх позитивних змін на шляху опанування професійної ролі менеджера іншомовної освіти.

З огляду на означене вище, сутність дослідно-експериментальної роботи щодо інноватизації фахової та лінгводидактичної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов полягала в тому, щоб забезпечити успішність формування в них професійної готовності до моніторингової діяльності завдяки реалізації наступних педагогічних умов.

Перша педагогічна умова – актуалізація питань теорії педагогічного моніторингу й організації моніторингових досліджень в галузі іншомовної освіти – реалізовувалася під час проведення лекційних і семінарських занять з педагогічних дисциплін. Їх тематика сприяла усвідомленню майбутніми викладачами іноземних мов концептуальних засад педагогічного моніторингу шляхом опанування сутності базових понять (моніторинг, моніторинг в освіті, моніторинг в іншомовній освіті), а також його провідних принципів і функцій. Під час теоретичного навчання ми намагалися довести, що педагогічний моніторинг, як і будь-яке дослідження, мотивований не просто на відслідковування особливостей освітнього процесу, а розрахунком на здобуття певного результату. На відміну від статистики та соціологічних опитувань, педагогічний моніторинг не закінчується тільки збором наявних даних щодо функціонування педагогічних явищ та процесів, оскільки має пряме відношення до виявлення нових тенденцій і можливостей, забезпечення умов їх здійснення, розробки нових стратегій управління якістю освіти.

Майбутні викладачі іноземних мов також доходили висновку, що з пізнавальної точки зору, моніторинг якості медичної освіти в самому загальному вигляді правомірно визначити як прагматичний метод здобуття та представлення знання, оскільки він використовує різні засоби спостереження та пояснення досліджуваних педагогічних явищ і процесів, а також всі традиційні методи науково-педагогічного дослідження. Натомість, при його проведенні свідомо розмежовується сам процес дослідження того чи іншого педагогічного явища та його результат. Внаслідок цього моніторинг набуває значення способу відслідковування процесу, поетапного спостереження, контрольного вимірювання чогось, що вже існує та є в певній мірі відомим.

Окільки система управління якістю іншомовної освіти повинна забезпечувати покращення всіх її складових в навчальному закладі, то майбутні викладачі іноземних мов орієнтувалися на сприйняття та усвідомлення суті педагогічного моніторингу як цілісної системи[8], що зображує *мал. 1.*

***Мал. 1**. Педагогічний моніторинг як цілісна система відстеження якості іншомовної освіти*

Як видно з *рис. 1*, майбутні викладачі іноземних мов упродовж участі в науково-методичній роботі мали усвідомити, що поняття «педагогічний моніторинг» найчастіше використовується тоді, коли мова йде про проведення ряду конкретних дій або деяких змішаних заходів на основі як теоретичних, так і практичних розробок, які сприяють баченню способів найбільш ефективного вирішення навчально-виховних ситуацій в практиці закладу освіти. При цьому використовуються традиційні пізнавальні засоби – спостереження, психолого-педагогічна діагностика, порівняльний аналіз, перевірка, педагогічний контроль.

Друга педагогічна умова – спрямування дослідницького пошуку майбутніх викладачіх іноземних мов на застосування сучасних засобів освітніх вимірювань – реалізовувалася впродовж їх відвідування авторського практикуму «Організація педагогічного моніторингу в іншомовній освіті». Останній зосереджував увагу викладачів на усвідомлення ролі й специфіки основних етапів моніторингу, зокрема, спрямованих на пошук й послідовний збір інформації про якість навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення фахових дисциплін та якість навчально-виховної діяльності викладачів як суб'єктів здійснення освітніх послуг, її обробку, систематизацію, аналіз та змістову оцінку. Основна увага майбутніх викладачіх іноземних мов зосереджувалася на

[8] Майоров А.Н. (2003) Мониторинг в системе информационного обеспечения управления образованием: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.08 Санкт-Петербург,. 356 с.

аналізі якості суб'єкта отримання освітніх послуг в системі іншомовної освіти та її об'єкта, в тому числі: якість управління (цілі, принципи, методи, структура, організація планування); якість надання освітніх послуг (структура і зміст програм фахової підготовки); якість освітніх ресурсів (матеріально-технічних, методичних, кадрових, фінансових); якість контролю якості іншомовної освіти. Зокрема, семінар-дебати «Педагогічна діагностика та незалежне оцінювання в практиці іншомовної освіти» сприяв набуттю майбутніми викладачами іноземних мов індивідуального досвіду щодо адекватного використання діагностичних методик та тестів упродовж організації навчально-виховної роботи зі студентами.

Третя педагогічна умова – організаційно-методичний супровід траєкторії професійного зростання майбутніх викладачів іноземних мов як організаторів, експертів та диспетчерів якості іншомовної освіти – реалізовувалася під час виконання ними групових та індивідуальних проектів. Тематика останніх («Monitoring of Quality of Foreign Language Teaching», «Methodic of Independent Evaluation of the Foreign Language Knowledge», «Educational Evaluation in the Sphere of Foreign Language Education», «Pedagogical Proficiency of a Foreign Language Teacher as the Organizer, Dispatcher and Expert of Quality of Foreign Language Education and Multi-Cultural Upbringing») передбачала проведення моніторингових досліджень з метою встановлення: якості навчальних та робочих програм з іноземних мов та фахових дисциплін; рівнів іншомовної комунікативної підготовки випускників; адекватності інформаційно-методичного забезпечення процесу викладання дисциплін спеціалізації; відповідності кваліфікації викладацького складу займаним посадам та навчальним дисциплінам, які викладаються; якості організації та рівнів оснащеності процесу викладання іноземних мов та фахових дисциплін в закладі вищої освіти; рівнів фахової компетентності випускників та їх затребуваності на ринку праці.

Слід зазначити, що дослідження проводилось на базі факультетів іноземних мов та романо-германської філології 7 університетів (класичних, педагогічних, гуманітарних) південного регіону України та Придністров'я, в якому прийняло участь 786 студентів та 312 викладачів. В основному педагогічному експерименті, спрямованому на формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності, брали участь студенти факультету романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, залучених до 2 експериментальних (174 ос.) та 2 контрольних (173 ос.) груп.

Емпіричне дослідження проблеми формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності у процесі професійної підготовки здійснювалося у три етапи:

– на пошуковому етапі (2012-2013 рр.) проводився аналіз досвіду закладів вищої освіти з підготовки майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності;

– на діагностико-констатувальному етапі (2013-2014 рр.) здійснювалося уточнення критеріїв і показників, змістових характеристик рівнів готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності, способів їх вияву у випускників бакалаврату і магістратури;

– на перетворювальному етапі (2014-2018 н.р.) проводився педагогічний експеримент з впровадження й апробації технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності, узагальнювалися отримані результати.

За даними прикінцевого та заключного діагностичних зрізів, поданих у *табл. 1*, у майбутніх викладачів іноземних мов, які були залучені до першої – бакалаврської (ЕГ1В) та другої – магістерської (ЕГ2М) експериментальних груп, спостерігалася більш стрімка позитивна динаміка формування готовності до моніторингової діяльності у сфері іншомовної освіти.

Таблиця 1

Результати експерименту з апробації технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності

Сформованість готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності у сфері іншомовної освіти (у %)				
Рівні	По закінченні бакалаврату		По закінченні магістратури	
	КГ1В	ЕГ1В	КГ2М	ЕГ2М
Високий	–	21%	–	39%
Достатній	–	33%	–	37%
Середній	27%	30%	29%	24%
Низький	30%	16%	46%	–
У стадії формування	43%	–	25%	–

Експериментально перевірено, що створення визначених педагогічних умов під час організації наскрізної професійної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов, забезпечує стрімку позитивну динаміку формування в них готовності до моніторингової діяльності, як по закінченні бакалаврату (оскільки вона виявилася на високому (у 21%), достатньому (у 33%), середньому (у 30%) і низькому (у 16%) рівнях), так і по завершенні магістратури (оскільки виявилася на високому (у 39%), достатньому (у 37%) та середньому (у 24%) рівнях. На відміну від цього, у жодного з майбутніх викладачів іноземних мов, які навчалися за традиційною системою професійної підготовки, сформованість їхньої готовності до моніторингової діяльності не було зафіксовано на високому і достатньому рівнях. Остання, відповідно, виявилася лише на середньому (у 27% та у 29%) та низькому (у 30% та у 46%) рівнях, при контингенті осіб, в яких вона перебувала в стадії формування (у 43% та 25%).

Висновки

1. Обгрунтовано, що формування професійної готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності – це спеціально організований процес їхнього професійного вдосконалення як проєвропейськи налаштованих й відповідально діючих фахівців – організаторів, експертів, диспетчерів й гарантів якості іншомовної освіти, здатних до відстеження, коректування й забезпечення її високої ефективності завдяки своєчасному й адекватному застосуванню засобів педагогічного моніторингу й освітніх вимірювань.

2. Технологія формування професійної готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності ефективно функціонує в єдності провідних компонентів: мотиваційно-цільового, дидактико-стратегічного, організаційно-діяльнісного, змістовно-технологічного, оцінно-результативного.

3 Доведено, що ефективність технології формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до моніторингової діяльності зумовлена впливом певних педагогічних умов, серед яких провідними є такі: впровадження теорії педагогічного моніторингу й організації моніторингових досліджень; спрямування завдань самостійно-дослідницької діяльності студентів на застосування сучасних засобів освітніх вимірювань; організаційно-методичний супровід траєкторії їхнього професійного розвитку як організаторів, експертів та диспетчерів якості іншомовної освіти й полікультурного виховання молоді.

Здійснене дослідження не вичерпує всіх аспектів зазначеної проблеми. Подальші перспективи складають аспекти впровадження моніторингового підходу в систему іншомовної освіти.

Література

Breidbach, S. (2013) *European Communicative Integration:* The Function of Foreign Language Teaching for the Development of a European Public Sphere [*Language, Culture and Curriculum*]. Vol. 15, N 3, pp. 275–279.

Колесниченко Н.Ю. (2014) *Професійна підготовка бакалаврів романо-германської філології в системі університетської освіти*: теоретичні і методичні засади: монографія. Одеса: ВМВ, 278 с.

Майоров А.Н. (2003) *Мониторинг в системе информационного обеспечения управления образованием*: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.08, Санкт-Петербург, 356 с.

Ніколаєва С.Ю. (2003) *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.*, К.: Ленвіт, 67 с.

Rozhelyuk I. Y. (2017) *Legislative and Regulatory Quality Management Principles of Education as a Factor of Formation of Future Language* Teacher to the Monitoring Activity in Higher Educational Institution, Orientacje I przedsięwzięcia w edukacji przedszkolnej I szkolnej: monografia wieloautorska., Siedlce: AKKA,. P. 217–229.

Цокур О. С. (1998) *Категория педагогического сознания в теории и практике профессиональной подготовки учителя* : дис. … доктора пед. наук : 13.00.01; 13.00.04,. 464 с.

Tudor, J. (2005) *The Challenge of the Bologna Process for Higher Education Language Teaching in Europe*. Brussels: Universite Libre de Bruxelles.

Tuning Educational Structures in Europe (2006) EC : Educational and Culture. Socrates-Tempus. Retrieved from: http://www.eua.be/eua/en/projects_ects.jspx.

REFERENCES

Breidbach, S. (2013) European Communicative Integration: The Function of Foreign Language Teaching for the Development of a European Public Sphere [*Language, Culture and Curriculum*]. Vol. 15, N 3, pp. 275–279.

Kolesnuchenko H.Ю. (2014) Profesiyna pidgotovka bakalavriv romano-germanskoy filologii v sustemi universitetskoy osvitu: teoretuchni i metoduchni zasadu: монографiya. Odesa: BMB (in Ukraine)

Mayorov A.N. (2003) Monitoring v systeme informatsionnogo obespecheniya upravleniya obrazovaniyem [Monitoring in the System of Informational Support of Education Management] (Doctoral Thesis), St. Petersburg (in Russian)

Nikolaiva S. Yu. (Ed.) (2003) Zagalnoyevropeiski rekomendatsii z movnoyi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment]. Kyiv (in Ukraine)

Rozhelyuk I. Y. (2017) Legislative and Regulatory Quality Management Principles of Education as a Factor of Formation of Future Language Teacher to the Monitoring Activity in Higher Educational Institution. *Orientacje I przedsięwzięcia w edukacji przedszkolnej I szkolnej.* Siedlce: AKKA, pp. 217–229.

Tsokur O.S. (1998) Kategoriya pedagogicheskogo soznaniya v teorii i praktike professional'noy podgotovki uchitelya [The Category of Pedagogical Consciousness in the Theory and Practice of Professional Teacher's Training] (Doctoral Thesis), Odessa (in Russian)

Tudor, J. (2005) The Challenge of the Bologna Process for Higher Education Language Teaching in Europe. Brussels: Universite Libre de Bruxelles.

Tuning Educational Structures in Europe (2006) EC : Educational and Culture. Socrates-Tempus. Retrieved from: http://www.eua.be/eua/en/projects_ects.jspx.

Rozhelyuk I. Technology formation of future teacher's awareness for the monitoring activity

This article is devoted to elucidation of the essence and results of a pedagogical experiment focused on formation of future foreign language teachers' awareness for monitoring activity. The pedagogical conditions which are believed to enhance the effectiveness of the process in question, – have been revealed therein. Among the said conditions, the following ones have been determined as leading: the intensification of the role of the pedagogical monitoring and organization of relevant pedagogical educational research-based activities within the framework of pedagogical disciplines studied; the support of professional development of a teacher as the participant, organizer and facilitator of quality foreign language education and multi-cultural upbringing. On the basis of the above-mentioned pedagogical conditions a conceptual model named «Formation of Future Foreign Language Teachers' Awareness for Monitoring Activity in the Process of Their Professional Training» has been elaborated. The said model functions as a unity of the following components: motivational, didactic-strategic, organizational, content-technological, evaluative. The results of this model's approbation in the process of the pedagogical experiment carried out have proved its high effectiveness. Furthermore, we have been able of revealing the essence of future foreign language teachers' awareness for monitoring activity being an important professional new development of their personality as consciously acting organizers, dispatchers and facilitators of quality foreign language teaching, deemed important for the future teachers' capability to plan, implement, correct and assess the results achieved during relevant educational tests carried out.

Also, we have experimentally ascertained that creation of the relevant pedagogical conditions promotes rapid pedagogical dynamics of formation of future foreign language teachers' awareness for monitoring activity both upon completion of their bachelor's degree (21% displayed «high level» whereas 33% displayed «sufficient level», «average level» displayed by 30% and «low level» displayed by as many as 16% of the students) as well as upon completion of their Master's Degree (39% displayed «high level», «sufficient level» was displayed by 37%, «average level» displayed by 24% and ultimately – the «low level» was displayed by 0% of the students). Thus, none of the students educated under the traditional technology – has been able to display his/her formation of awareness for monitoring activity at either «high» or «sufficient» levels. On the contrary, the «average» level was displayed by 27-29% whereas the «low level» was displayed by 30-46% of the students and, ultimately, 43% and 25% of the students have displayed their «still under formation» level.

Key words: *professional training of future foreign language teachers, monitoring in foreign language education, monitoring activity of a foreign language teacher, awareness for monitoring activity, formation of awareness for monitoring activity, pedagogical conditions.*